

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

„Renesans miasta. Rozwój obszarów miejskich jako wyzwanie dla polityki spójności”

Zamość, 17-18 października 2018 r.

DAGMARA KOCIUBA

Zakład Polityki Przestrzennej i Planowania
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
UMCS w Lublinie

**Ocena procesu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji
Terytorialnych w miejskich obszarach funkcjonalnych
Polski – stan, wnioski, rekomendacje**

Plan prezentacji

1. ZIT w Polityce Spójności 2014-2020
2. Implementacja ZIT w Polsce –
podsumowanie dotychczasowych prac
3. Rezultaty wdrażania
4. Wnioski i rekomendacje

ZIT w Polityce Spójności 2014-2020

Place-based approach

rezultat

Polityka Spójności 2014-2020

cele

- realizacja celów strategii "Europa 2020" w zakresie inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- wzmocnienie skuteczności polityki i skupienie się na wynikach,
- maksymalizacja wpływu funduszy UE poprzez koncentrację tematyczną;
- promowanie strategicznego i zintegrowanego podejścia

- zapewnienie bardziej ukierunkowanego wsparcia z funduszy strukturalnych

ZIT w Polityce Spójności 2014-2020

Polityka Spójności 2014-2020

Terytorializacja interwencji

Nowe instrumenty

Aspekt programowo-
finansowo-zarządczy

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Aspekt planistyczno-strategiczny

Miejskie Obszary Funkcjonalne

ZIT w Polityce Spójności 2014-2020

Polityka Spójności 2014-2020

narzędzie

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Integracja działań na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych

- Wzmocnienie mechanizmów terytorialnej koordynacji interwencji odpowiadających potrzebom i problemom MOF oraz promowanie współpracy JST w zarządzaniu funduszami UE (CEC 2014);
- Wsparcie finansowe pakietów międzysektorowych i zintegrowanych projektów;
- EFSI CT 1-10;
- Możliwość finansowania jednego projektu z różnych funduszy (EFRR, EFS) w ramach więcej niż jednej osi priorytetowej (OP) jednego lub więcej programów operacyjnych (PO);
- Warunek *ex ante* : **Związek ZIT, Strategia ZIT**

Implementacja ZIT w państwach UE

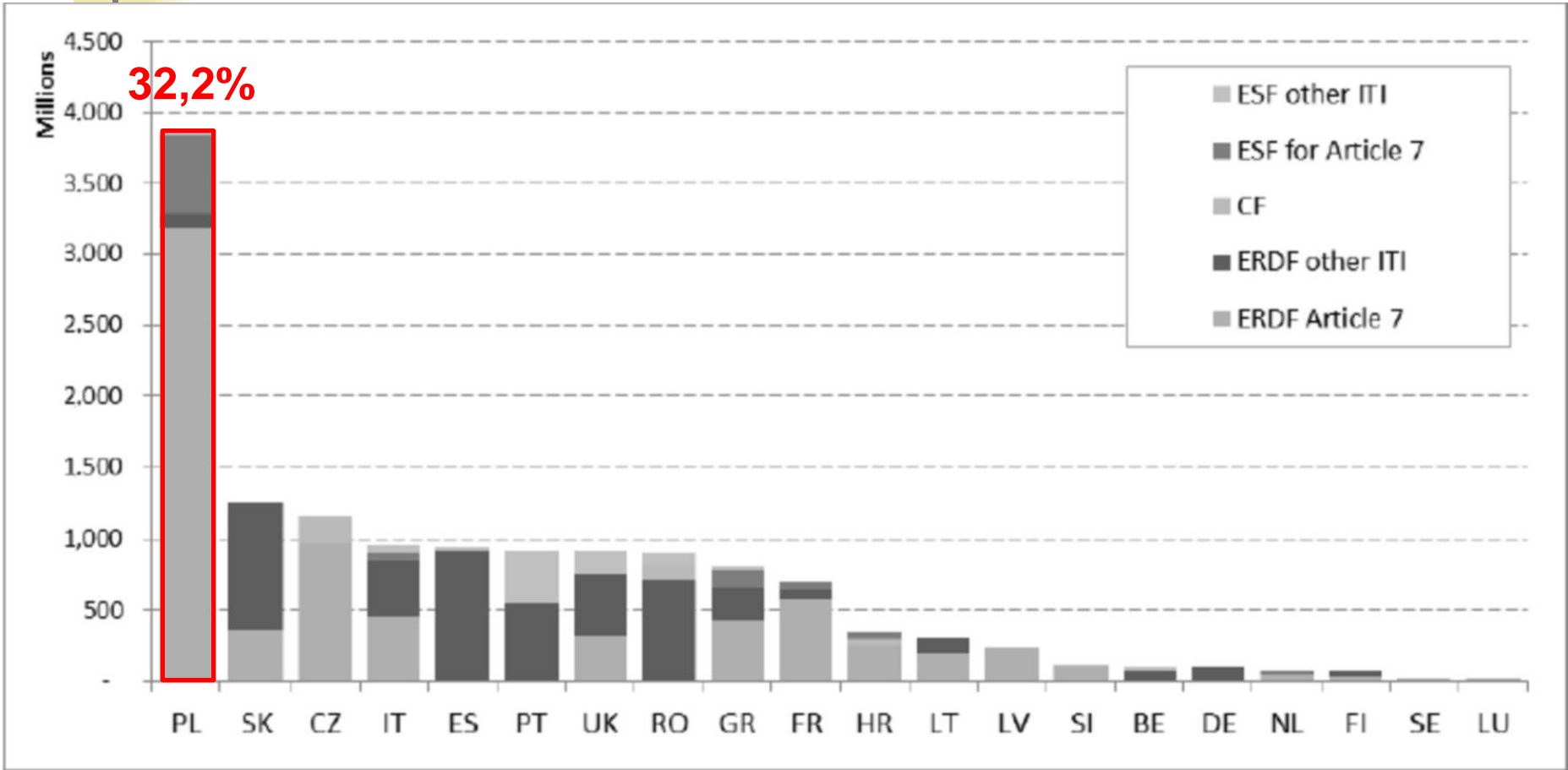
■ 20 państw UE

■ **14.5 mld Euro**

EFRR - 5% (EPC) w praktyce 7,8% alokacja w PO
(CY, BG 20%, BE 15%, RO 11%);

- 9 państw członkowskich - łączenie funduszy z EFRR i EFS;
- ZIT wspiera MOF (PL, CZ, SK), regiony (GB, GR, BE), miasta (FI)

Implementacja ZIT w państwach UE

źródło: van der Zwet, Bachtler 2018

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

2012 – decyzja o zaangażowaniu Polski w realizację ZIT
- Instytucją odpowiedzialną jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (MIR)

2013-2014 – delimitacja MOF, zawiązanie związków ZIT

2014 – Umowa Partnerstwa (UP)

2014 – „ustawa wdrożeniowa” Ustawa z dnia 11 lipca

2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie PS finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

2014-2016 – opracowanie i zatwierdzanie Strategii ZIT

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

26 MOF

- obligatoryjnie 17 MOF OW
- 14% gmin
- 12% powierzchni
- 39% mieszkańców

- opcjonalnie 9 MOF OR i OS
- 7% gmin
- 5% powierzchni
- 9% mieszkańców

- Łącznie:
- 21% gmin
- 17% powierzchni
- 48% mieszkańców

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

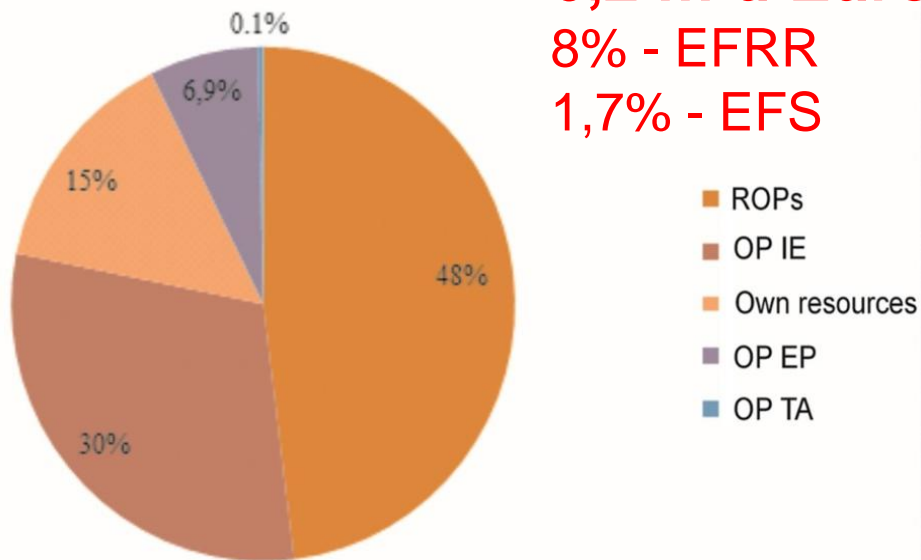
Implementacja w PO

- 16 RPO – 3,8 mld Euro
- 3 KPO (PO liŚ, PO PW, PO PT) – 2,4 mld Euro

6,2 mld Euro

8% - EFRR

1,7% - EFS

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

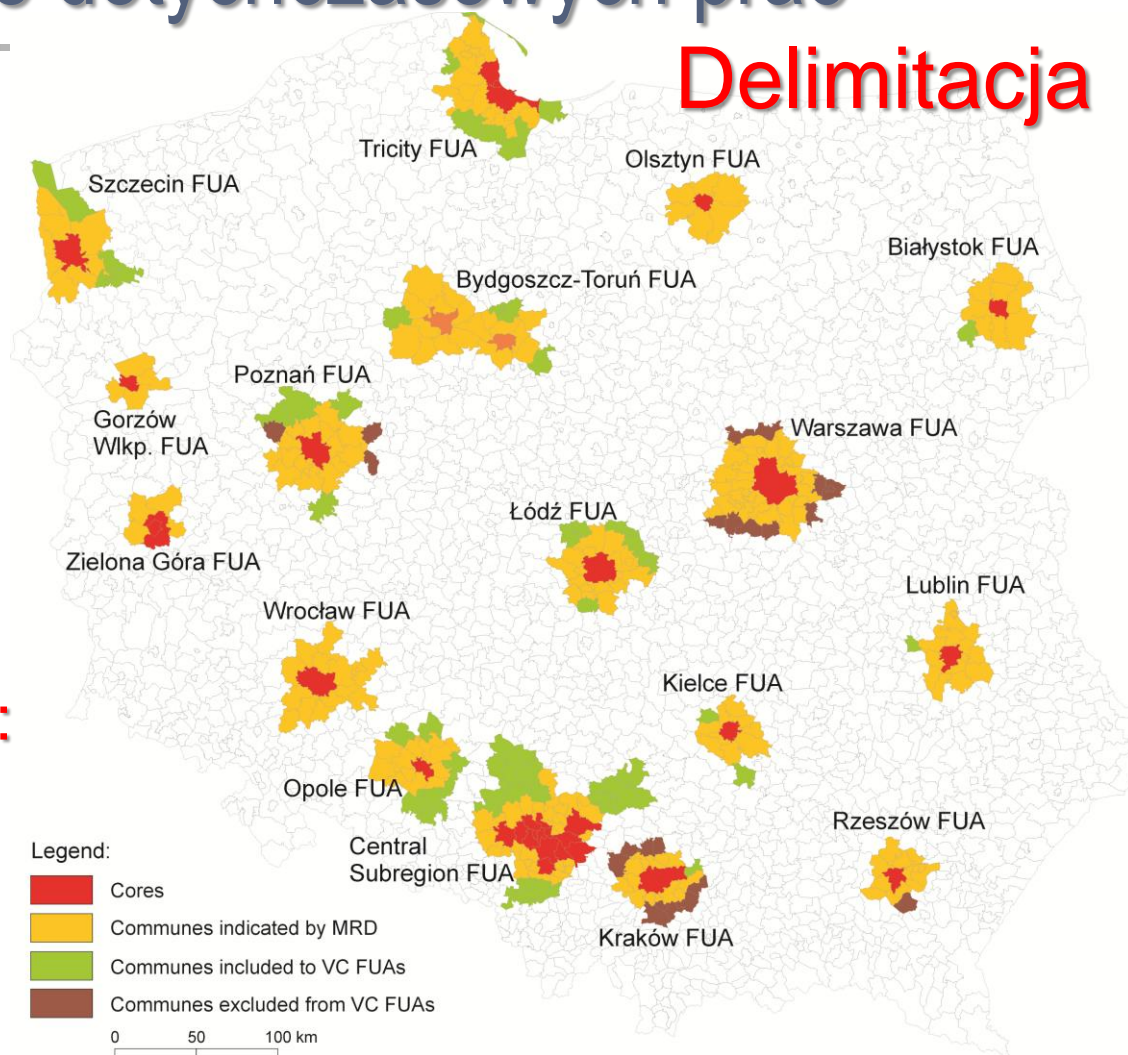
Warianty w MOF OW:

- 1) ministerialny (4 MOF)
- 2) współpracy (3)
- 3) strategiczno-planistyczny (2)
- 4) ekspercki (2)
- 5) doraźny (6)

Warianty w MOF OR i OS:

- 1) współpracy (1)
- 2) strategiczno-planistyczny (3)
- 3) doraźny (5)

Delimitacja

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

Dwa modele zarządzania

1) współpracy – bardziej sformalizowane struktury

stowarzyszenie / związek

2) doraźny – mniej sformalizowane struktury

porozumienie

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

Forma prawna Związku ZIT

partnerstwo

- 8 MOF OW
- 7 MOF OR i OS

stowarzyszenie

- 9 MOF OW
- 1 MOF OR

związek

- 1 MOFOS

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

Kompetencje Związku ZIT jako Instytucji Pośredniczącej

3 formy:

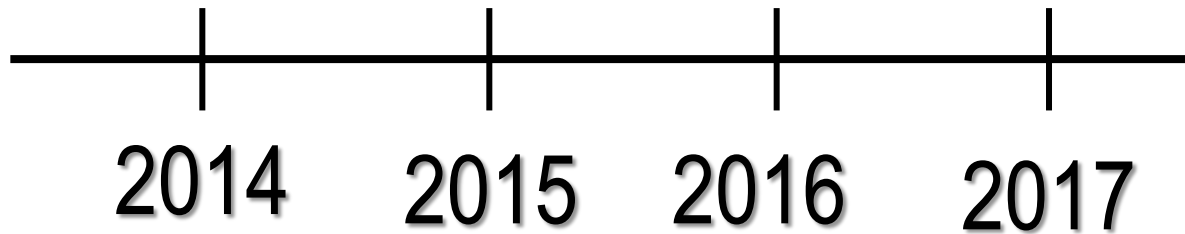
1. identyfikacja strategicznych projektów (2 Związki)
2. prowadzenie naborów, selekcja / ocena projektów (22 Związki ZIT)
3. pełna procedura (2 Związki)

Implementacja ZIT w Polsce – podsumowanie dotychczasowych prac

Zatwierdzenie Strategii ZIT

I. Przyjęcie RPO

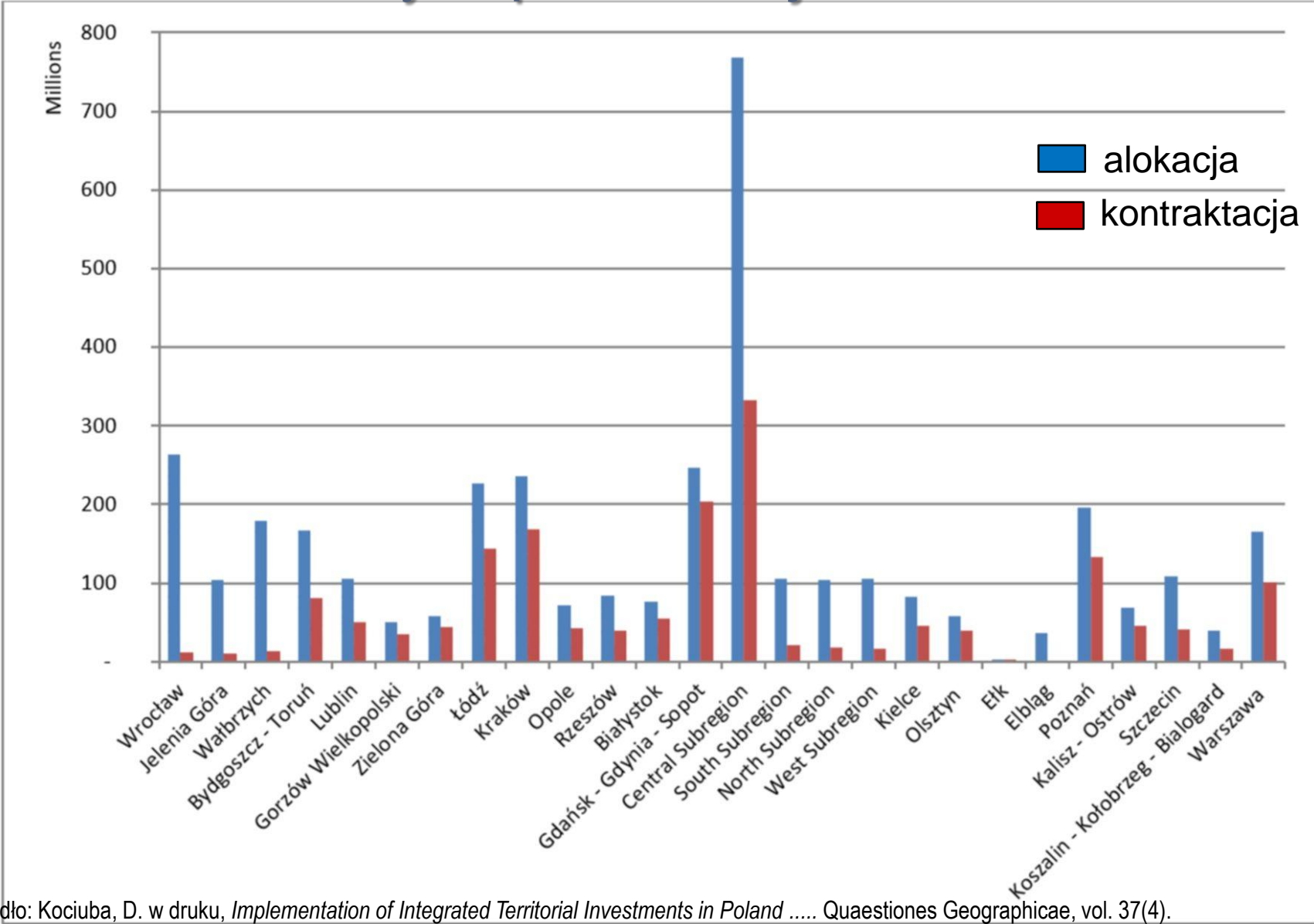

II. Zatwierdzenie Strategii ZIT

Opóźnienia od kilku miesięcy do 2 lat (4 MOF)

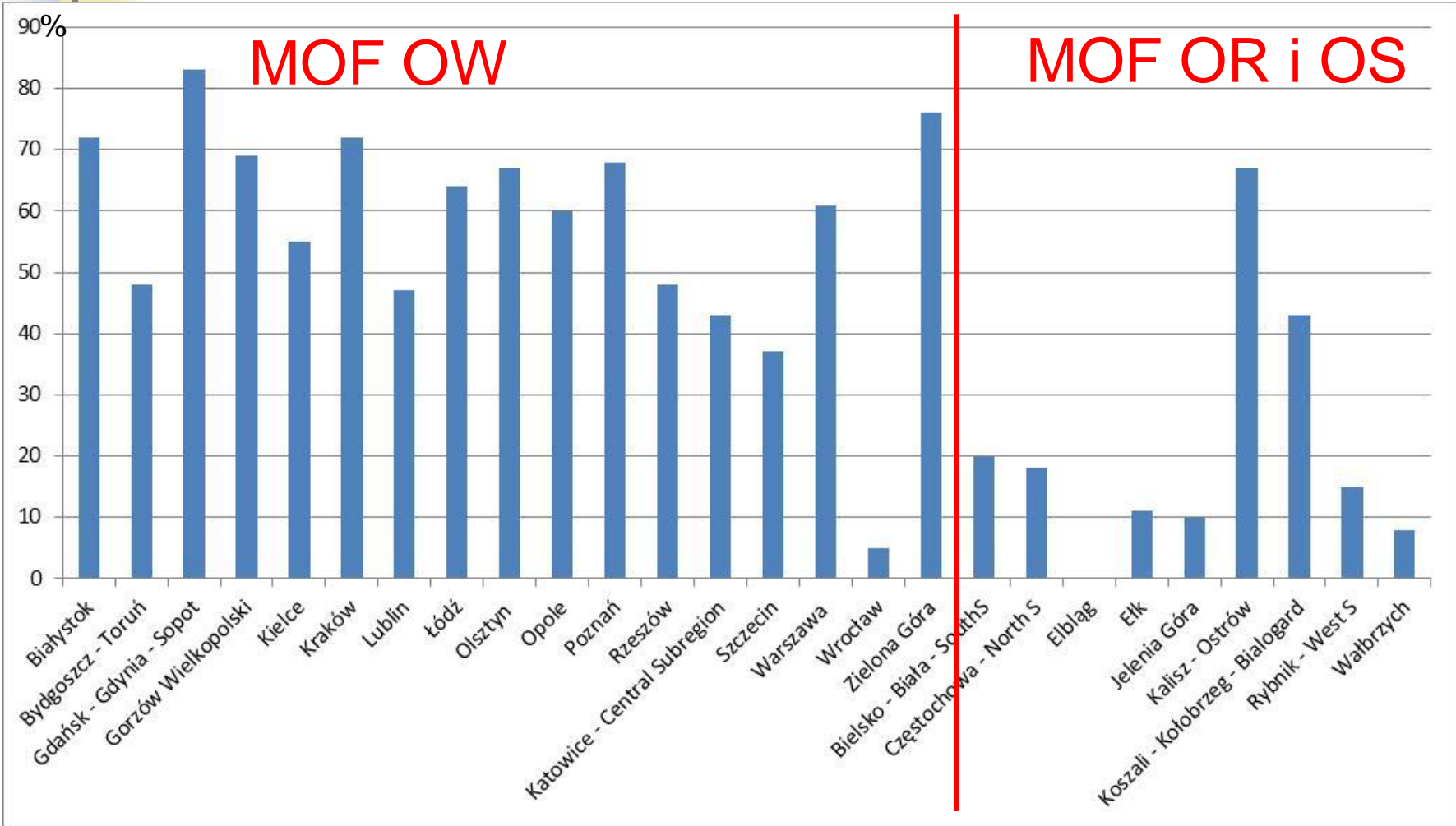
ZIT były "pakowane" w RPO

Rezultaty implementacji ZIT

źródło: Kociuba, D. w druku, *Implementation of Integrated Territorial Investments in Poland* Quaestiones Geographicae, vol. 37(4).

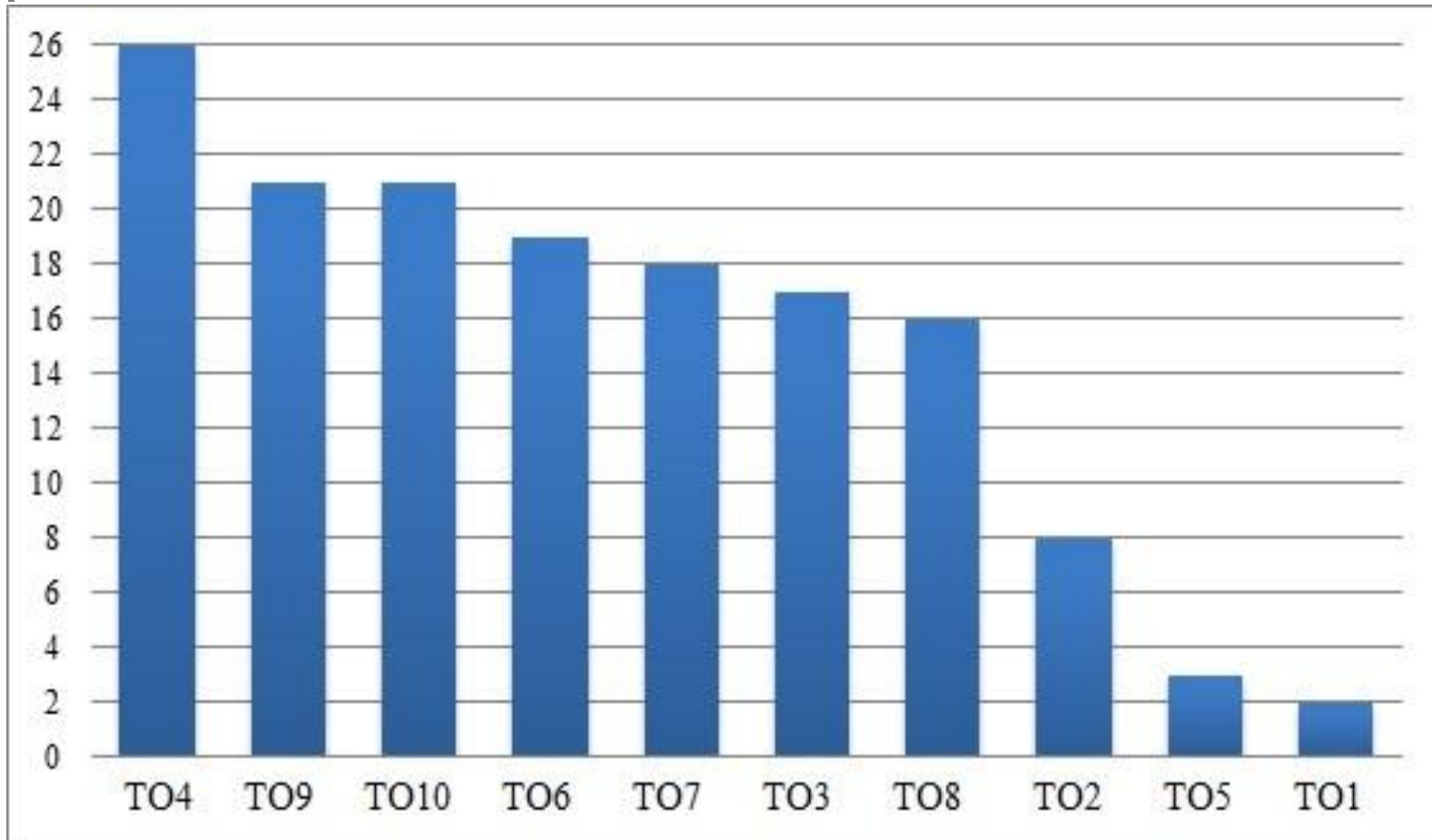
Rezultaty implementacji ZIT

źródło: Kociuba, D. w druku, *Implementation of Integrated Territorial Investments in Poland* Quaestiones Geographicae, vol. 37(4).

Rezultaty implementacji ZIT

Co jest finansowane?

Rezultaty implementacji ZIT

Co jest finansowane?

Dominujące inwestycje

rozwój transportu publicznego i budowa ścieżek rowerowych (26 MOF)

opracowanie programów edukacyjnych dla uczniów i studentów (20)

finansowanie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (19)

Rezultaty implementacji ZIT

Co jest finansowane?

wspieranie przedsiębiorstw oraz rozwój infrastruktury B+R (2 MOF)

projekty mające na celu podniesienie innowacji w przedsiębiorstwach (2)

szkolenia dla kadr pracowniczych (2)

dostęp do usług społecznych (2)

Wnioski

- 1) Wdrażanie ZIT stało się „laboratorium” współpracy międzygminnej
- 2) ZIT jest "soczewką" akumulującą wpływy z poprzednich okresów programowania w zakresie aplikowania o środki
- 3) Brak rzeczywistej integracji działań:
 - nowe autobusy i tramwaje (bez systemu park & ride),
 - budynki użyteczności publicznej pokryte styropianem (ale nie e-administracja),
 - nowe programy edukacyjne dla uczniów (ale bez inwestycji w nowoczesny sprzęt i obiekty w szkołach).
- 4) Słabe podstawy do budowania przewagi konkurencyjnej MOF

Rekomendacje

Programowanie

1. Konieczne jest jednoczesne opracowywanie Strategii ZIT i założeń RPO

Finansowanie

1. Powinno się stworzyć system migracji danych o projektach realizowanych we wszystkich dotychczasowym okresach programowania;
2. Selekcja projektów pod kątem faktycznego zintegrowania, które przełoży się na efektywność działań.

Rekomendacje

Zarządzanie

1. Związki ZIT powinny mieć kompetencje szersze niż tylko określanie projektów strategicznych;
2. Istniejące MOF w ich obecnych granicach powinny stanowić podstawę koncentracji wsparcia;
3. Swoboda w zakresie formalizacji partnerstw w ramach Związku ZIT i zmiany formuły prawnej partnerstwa.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

„Renesans miasta. Rozwój obszarów miejskich jako wyzwanie dla polityki spójności”

Zamość, 17-18 października 2018 r.

Dziękuję za uwagę!

Dagmara Kociuba

e-mail: dagmara.kociuba@umcs.pl